కొత్త దుప్పటి

నెల రోజులైంది చలి మొదలై.

భోజనాలై మంచా లెక్కేసరికే మంచులో తడిసిన గాలి బరువుగా మనుషుల్ని ఆక్రమించుకొంటోంది.

కళ్ళాల నిండా తూరు పెత్తని ముడి గింజల కుప్పల్ని దుప్పటై ఆక్రమించుకొనేందుకు మంచు సన్నాహం చేస్తోంది.

కుప్ప కుప్పకూ కాపలాగా ఓ మంచం.

కళ్ళాలలో ఇంకా సద్దుమణగలేదు. పల్చటి మజ్జిగ లాంటి పంచమి చంద్రుని కాంతిలో కొందరు భోంచేస్తున్నారు. ఇంకొందరు లోకాభిరామాయణాలు బిగ్గరగా చర్చించుకొంటున్నారు. కొన్ని కళ్ళాలలో తల్లుల వెంట ఇంటికెళ్దామని పిల్లలు మారాం చేస్తున్నారు.

విసిరేసినట్టు దూరంగా ఉన్న కళ్ళంలో కుక్కిమంచం మీద కూచుని ఉన్నాడు రామయ్యా తాత.

"చెప్పలేదంటనక పొయ్యేరూ...నరులార గురునీ జేరి మొక్కిన బతక నేర్చేరూ" అంటూ వీరబ్రహ్మంగారి తత్వాన్ని వణికే కంఠంతో తన్మయంగా పాడుకొంటున్నాడు.

మధ్య మధ్యలో 'ఖల్...ఖణేల్' మని దగ్గు.

ఊర్లో వీధి కుక్కలకు యుద్ధం మొదలైనట్లుంది.

గింజల కుప్ప పక్కనే చిన్నసైజు కొండలా గడ్డి కుప్ప. ఇంకా వామి వేయలేదు.

దొంగ మనుషులకు లాగే దొంగ గొడ్లకూ కాపలా కాయాలి.

కొందరు తెల్లారుజామున పాలు పిండుకోగానే దొంగ గడ్డికోసం బర్రెల తలుగులు విప్పుతారు. అవి వాటి శక్తి వంచన లేకుండా కడుపు నింపుకొస్తాయి. బంధించి బందెలదొడ్డికి తోల్దామంటే చేతులకు దొరకవు.

మనిషి లేస్తున్న చప్పుడైతే చాలు జింకలా పరువెడతాయి.

అందుకే జాగ్రత్తగా కూచుని ఉన్నాడు తాత.

అల్లుడొచ్చేంతవరకు మధ్య మధ్యలో కర్రతో మంచం కోడు కేసి చరుస్తూ 'థేయ్' అని గాల్లోకి అరుస్తూ బర్రెల్ని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

రామయ్యా తాతకు కొడుకులు లేరు. దూరపు చుట్టాన్నొకణ్ణి ఇంట్లో ఉంచుకొని ఒక్కగానొక్క కూతుర్నిచ్చి యావదాస్తీ పట్టం కట్టాడు.

అడుగుల చప్పుడైంది.

"ఎవురూ?" అటుకేసి చూస్తూ ప్రశ్నించాడు.

"నేనేలే!" అల్లుడు ఓబన్న గొంతు.

"బువ్వ దెచ్చినం తాతా!" నెత్తిన అన్నం గిన్నెతో అయిదేళ్ళ సుబ్బలక్ష్మి తాత వద్ద కొచ్చింది.

"మా తల్లే! మాయమ్మే! ఏం బువ్వ నాయనా? బరిగె బువ్వా?" నెత్తిమీదున్న గిన్నె అందుకొంటూ అడిగాడు.

"కాదు 'ఆ బువ్వ'.

"కూర్చో?"

"పైటేలదే!"

"సద్దికూరా...." నిరాశ ధ్వనించింది ఆయన గొంతులో.

"పూట పూటకు ఉడుకుది ఎట్టొచ్చదే? తిను. పొద్దుబోయింది." గడ్డి కుప్ప పక్కనున్న కడవలోంచి చెంబులోకి నీళ్ళువంచి తెచ్చిస్తూ అన్నాడు ఓబన్న.

చేయి కడుక్కని అన్నం కలుపుకొంటోంటే సుబ్బలక్ష్మి అంది – "కూర అయిపోయింది తాతా అందు..."

"మ్మేయ్! ఇట్రా.. తాతను బువ్వ దిన్నీ!" ఓబన్న కసరుకొనేసరికి నోర్మూసింది.

అన్నం తిని గిన్నెలు మంచం కిందకు తోసి, తలవైపున్న పడక చుట్టను మంచమంతా పరిచాడు. కాళ్ళకట్టకు చాల్లేదు అది. నాలుగు గోనెసంచులు పరుపులాగ కుట్టి పైన పాత పంచెవేసిన పడక అది.

"నేనూ నీకాన్నే తాతా..." అంటూ తాతకన్నా ముందే మంచంమీద పడి రెండు గెంతులేసింది సుబ్బలక్ష్మి.

"నువ్వీడికి రా! తాత నొక్కన్నీ పండుకోని..." ఓబన్న చెప్పాడు.

"నేన్రాను. తాతకాన్నే పండుకొంటా...తాత మంచి మంచి కతలు సెబుతడు."

"రమ్మంటుంటే..." గద్దించాడు.

"నేన్రాను..." ఏడుపుగొంతుతో అంది.

"ఈడనే పండుకోనీరా అబ్బీ– నీ కిబ్బంది ఏమొచ్చె" రామయ్య తాత అన్నాడు.

"గోము నేరుపుతుండవ్.. గోము.." పడక సరిజేసుకొంటూ గొణిగాడు ఓబన్న.

"నీకాడుండే దుప్పటి ఇట్ట పారెయ్యరా అబ్బి! ఇది సింపిర్ది. ఇద్దరికీ సాల్దు".

"నిద్దరబోనీలే.. ఆ యమ్మినే యీడికి తెచ్చుకొంటా!" మంచంమీద వొరుగుతూ చెప్పాడు.

"రొండు కొయ్యలు అడ్డుంచి ఇంత గడ్డి దానిమీద గూడాల యేసింటే ఇంత సలి ఉండకపోను. వొల్లు బరువాయే" గొణుక్కున్నాడు తాత.

"తాతా! కత జెప్పవూ..." గోముగా అంది సుబ్బలక్ష్మి.

"పెద్దోని కాన్నించి జాబొచ్చిందిరా అబ్బీ?"

"ఆ.." కుప్ప కావల బీడి ముట్టించుకొంటూ ఓబన్న.

"అక్కడ మంచి బొచ్చు దుప్పట్లు సిక్కుతాయంట. నాకోటి పంపుతా నన్నెడు. ఏమన్నా రాసిండా?"

"పంపలే..."
అంతవరకు వెలిగిన ఆశ తుస్సున ఆరింది.
"ఈ సలికాలం దాటేది గగనం" గొణుక్కున్నాడు.
"బొచ్చు దుప్పటంటే... నల్లగా..బొచ్చు బొచ్చుగా ఉండేదా తాతా?" సుబ్బలక్ష్మి అడిగింది.
"ఆ..అదేనే... నువ్వెప్పుడు జూసినవ్?"
"మన...." చెప్పకముందే,
"మ్మేయ్. లచ్చుమ్మా! నోర్మూసుకొని పండుకొంటవా? నే(వ్రా)వాల్నా? పొద్దుబోయింది నిద్దర బొమ్మంటే యాం దా మాటలు?" కోపంగా అరిచాడు ఓబన్న.
నోర్మూసుకొంది సుబ్బలక్ష్మి.
"తెల్లారుజామున సలికి తట్టుకోలేం." మెల్లిగా గొణుక్కొంటూ చింపిరి దుప్పటి మీదకు లాక్కున్నాడు రామయ్య తాత.

* * * *

ఎవరో దొంగ గొడ్లను అదిలిస్తున్న చప్పుడు
ఉలికి పాటుగా లేచాడు రామయ్య తాత.
అన్ని కళ్ళాల వాళ్ళూ కేక లేస్తున్నారు.
పరువెత్తే బ(ర్రె) కాలి గిట్టల చప్పుడు ఆ కళ్ళాల మధ్య లయగా వినిపిస్తోంది. మధ్య మధ్యన ఆగి నిశ్శబ్దాన్ని పరుస్తోంది.
వెన్నెల లేదు. అంతా చీకటి.
కళ్ళకేమీ కనిపించట్లేదు - శబ్దం తప్ప.
క(ర్ర) అందుకొని మంచం కోడుకేసి బాదుతూ గట్టిగా అదిలించాడు తాత - తమ కల్లం వద్దకు రాకుండా.
కరిమబ్బు కాటుక చీకట్లో మరీ నల్లనిచీకటి ముద్దలా ఉన్న బ(ర్రె)ని పోల్చుకొని. కొందరు యువకులు బడితెలతో వెంబడించారు.
బ(ర్రె) గొడవ సద్దుమణిగింది.
కొద్దిసేపు దొంగ గొడ్లను వదిలే యజమానుల్ని గురించి తిట్ల వర్షం మొదలైంది.
అదీ ఆగింది.
మంచంమీద వొరగబోతుండగా అనుమాన మొచ్చింది తాతకు.
'సందేల పడుకొంది.. మంచంమీద లేదు. నిద్దర్లో కిందకు దొర్లిందేమో?' అటువైపు తిరిగి చూశాడు.
నేలమీద లేదు.
'నిద్దరబోగానే తీస్కపొయ్యినట్టుండాడు'
'ఇంత గొడవ జరిగినా నిద్దర్లేవలేదు మొద్దునాయాలూ' అనుకొన్నాడు.
మెల్లిగా లేచి క(ర్ర) తాటించుకొంటూ గడ్డి కుప్ప తిరిగి ఓబన్న మంచం కేసి నడిచాడు.
క(ర్ర)తో తడివి మంచాన్ని గుర్తించాడు.
మంచంమీద నల్లగా ఆవరించి ఉన్న దుప్పటి.
"అబ్బీ ఓబన్నా!" మంచంకోడు కేసి క(ర్ర)తో తడుతూ పిల్చాడు.

దుప్పటి తొలగింది.
ఎదురుగా తాతను చూడగానే అంత దుప్పటి ఓ వైపుకి దిగజారింది.
"పిల్ల న్దెచ్చినవా?"
"ఆ..."
"ఇంత మొద్దు నిద్దరైతే ఎట్టబ్బీ! బఱ్ఱె లొచ్చి కళ్ళాలన్నీ గందరగోళం జేసె. నువ్వింగా ముసుగు దియ్యలేదు. జాగర్తగా బండుకో"! అంటూ వెనుదిరిగాడు.
కిందకు జారిన దుప్పటిని అందుకున్నాడు ఓబన్న.

* * * *

జాము పొద్దున్నించి నిద్ర రాలేదు తాతకు.
భరించరాని చలి.
చిరుగుల దుప్పటి మంచులో తడిసి ముద్దైంది. దాన్ని తాకాలంటేనే భయమేస్తోంది.
చల్లదనం చెవుల్లోకి హోరుగా దూకుతోంది. మనిషిని ఉండలా ముడిచే చలి. కండలు కాల్చే చలి.
ఎక్కడా కుక్కలు అరవట్లేదు. ఏ జీవి కదలిక వినిపించట్లేదు.
ఉన్నట్లుండి దూసుకొచ్చిన వర్షపు జల్లుల్లా అప్పుడప్పుడు చలిగాలి కదలిక – అరికాళ్ళ నుంచి కొస జుట్టుదాకా తనువంతా జలదరింపు తెస్తోంది. పళ్ళు సంగీతాన్ని ధ్వనిస్తున్నాయి.
చెట్లు మౌనంగా ఆకుల దోసిళ్ళతో మంచుముత్యాలు రాలుస్తున్నాయి.
మంచం కింద ముడుచు క్కూచున్నా చలిపోటు ఆగటం లేదు.
మెల్లిగా చేతిని కదల్చి పక్క జేబు తడివితే, సందేల సగం కాల్చి మిగుల్చుకొన్న బీడి ముక్క వేళ్లకు తగిలింది.
అగ్గిపెట్టె లేదు. అల్లుణ్ణి అడగాలి. చలికి ముడుచుకు పడుకున్న అతణ్ణి లేపాలంటే మనస్కరించట్లేదు.
బీడీ మీద ధ్యాస ఎక్కువైంది.
వణుకుడు మిక్కుటమయ్యే కొద్దీ బీడీ చివర్ల నుంచి పీల్చబడే చిరువేడి కోసం తహతహ అధికమైంది.
మెల్లిగా వెళ్ళి లేపుదామనుకున్నాడు.
'ముసలి చాదస్తమని ఇసుక్కుంటాడేమో?'
'బంగారంటి నిద్దర పాడైందని నొప్పెట్టుకొంటడేమో?'
డోలాయమాన స్థితిలో చాలాసేపు అలాగే కూచున్నాడు.
జామెరిగిన తొలికోడి ఊరి మధ్య ఎక్కడో పిక్కటిల్లింది. చలి గుండెల్లోకి శూలంలా కూసింది.
ఓబన్న మంచంవైపు నుంచి 'సర్' మనే శబ్దం వినిపించింది. ఆ వెనకే సన్నని వెలుగు. క్షణాల తరువాత మళ్ళీ చీకటి.
"ఓరే అబ్బీ ఓబన్నా!" పిల్చాడు తాత.
"ఓ..."
"అగ్గిరా అబ్బీ – బీడి ముక్క కాల్చుకోవాల"

దమ్ము గట్టిగా లాగి వదిల్చాడు ఓబన్న. మంచంమీంచి లేస్తోంటే భుజంమీద వేలాడి వస్తోన్న దుప్పటిని అక్కడే వదిలాడు.

"ఇదో అగ్గిపెట్టె. పిల్ల నెత్తుకొని నే నింటికి బోతాండ. ఎద్దలకు మేపేసి నీళ్ళు దాపి వస్సా. సలిమంటేసుకో!" అగ్గిపెట్టె తాతకిచ్చి వెనుదిరిగాడు.

సుబ్బలక్ష్మిని భుజానేసుకొని, దుప్పటి భుజం మీద జీరాడుతుండగా కళ్ళంలోకి వచ్చాడు.

తాత బీడి ముట్టించుకొంటున్నాడు.

ఆ వెలుగులో నల్లగా నిగ నిగ లాడుతూ దుప్పటి.

వీపు చాటుగా దాన్ని ముడుచుకొన్నాడు గబుక్కున.

"పెద్దోనికి జాబు రాస్సారేమో బొచ్చు దుప్పటి పంపియ్యమని రాయరా అబ్బీ! సలికి సచ్చాండ." పళ్ళ వణుకుళ్ళ మధ్య చెప్పాడు తాత.

'సూసిండేమో? గుర్తు బట్టిండు గావాల'.. అనుమాన మొచ్చింది ఓబన్నకు.

ఈ దుప్పట్ని తాతకనే పంపిండు మిలిట్రీలోంచి పెద్దోడు. నల్లగా, నిగ నిగ లాడతా కొత్త వాసన్తో... ఊరంతా పట్టి సూసినోల్లే. నోరార పొగిడినోళ్ళే... ముసలోడి పైనుంటే ఎవురన్నా సూసేదుందా? మెచ్చేదుందా? రొంద్రోజులకే పుల్లదుమ్ము నిండి.. కంపు గొడతా... అందుకే ముసిలోడికియ్యంది.

'ఈ నాల్రోజుల్లో ఆ సింకి దుప్పట్ని ముసిలోడు చించక మానడు. మల్ల తన పాత దుప్పటిస్సే ఆదో ఏడా దుంటది. కాలం గడ్సిపొద్ది.'

'మొత్తానికి ముసిలోడు ఉపాయపోడే... కొత్త దుప్పటి కొట్టేయాలని సూసిండు.'

మెల్లిగా ఇంటిక్కదిలాడు ఓబన్న.

ఎద్దుల కింత మేతేసి, అవి తినగానే ఉడకబెట్టిన వేరు శనగపిండి, రాగిపిండిని నీళ్ళలో కలిపి తాపాడు. గాడిని మార్చి మరోగాడికి కట్టేసి మరింత మేపేసి కళ్ళం వద్దకు కదిలాడు.

ఊర్లో అక్కడక్కడ కోళ్ళు కూస్తున్నాయి. ఒకదాన్ని విని మరొకటి గొంతు చించుకొంటున్నాయి. కమ్ముకొన్న నిర్వీర్యపు వాననల్ని చెదరగొట్టేందుకు రెక్కలల్లార్చు తున్నాయి.

క్రమంగా కొక్కొరోకోలు అంచెలంచెలుగా ఊరంతా అలుముకున్నాయి.

కళ్ళం కేసి చూశాడు ఓబన్న.

ఆశ్చర్యమేసింది. అక్కడ మంట కనిపించలేదు.

చిన్ని చిన్ని నిప్పురవ్వలు అటూ ఇటూ నేలమీద కదులుతున్నాయి – మంట స్థానంలో.

దగ్గర కెళ్ళేసరికి – చింకి దుప్పటి ముసుగేసుకొని, బూడిద కుప్పలో నిప్పురవ్వల్ని కెలుకుతూ ముసిలోడు. ఆ కొద్ది వేడికోసం తహతహ లాడుతూ అటూ ఇటూ తిరిగే అతని వేళ్ళు.

'మంటెందుకు యేసికోనట్టు? పుల్లలు శానా కుప్పబోసి ఇచ్చిన్నే...అప్పుడే అయిపోయుంటయా? ఎట్టయిపోతయ్?'

పక్కగా చూశాడు.

ఇంకొద్ది పుల్లలున్నాయి.

వింతగా ఉంది ఓబన్నకు

'మంటేసుకొనేందుకు పుల్లలుండయ్. అగ్గిపెట్టుంది.... మరి.. సలికివొనికి సావాల్సిన కర్మేందీ?' అనుకున్నాడు. అతనికి తాత పరిస్థితేమిటో అంతుబట్టకుండా ఉంది.

అంతలో వణుకుళ్ళ మధ్య నోరు విప్పాడు రామయ్య తాత.

"ఈ పాత గుడ్డ కప్పుకొని సలిలో పండుకోవాలంటే సాద్దెంగాలేదురా అబ్బీ! పెద్దోడు మిలిట్రీలోంచి కొత్త బొచ్చు దుప్పటి పంపుతానన్నెడు. అదొచ్చేదాక నా కీ అగసాట్లు తప్పేట్టు లేవు. అయినా.. అందాక బతికే దెవురో, సచ్చేదెవురో?" అన్నాడు.

భుజాలు తడువుకున్నట్లైంది ఓబన్నకు. 'తెలుసేమో ముసిలోడికి!'

ఏదో లీలగా అనుమానమై, తరువాత అర్థమైంది.

'ఇంత సలిలో కూడా సిదుగు లుండీ మంటేసుకోలేదంటే... తను సలికి సావడం నేను కళ్లారా సూడాలని, పాపమని కొత్త దుప్పటి స్చే తీసుకోవాలనీ... అమ్మ ముసిలోడా! ఎంత ఎత్తేసినవురా!' అనుకున్నాడు.

'ముసిలోడి క్కూడా కొత్త దుప్పటే! సోకులు బోతండడు...సోకులు.' కోపమొచ్చింది ఓబన్నకు.

"నాకేం గావాల - సలి కొక్క మంచి దుప్పటైతే సాలు. మదులా, మాన్నేలా?" స్వగతంగా అనుకున్నాడు రామయ్య తాత.

"సలి సలని సావకుంటే పొద్దు బొడ్సేదాకా సలిమంటేసుకొని కూసుంటే నేం? పుల్ల లుండయ్ గదా - నీ సొమ్మేం బోయె!" కోపంగా అన్నాడు. ఓబన్న

"ఉండయ్... యేసుకొందామనే అనుకున్నే..."

"మరి...?"

"నువ్వొస్చవని.."

"నే నొస్చే?"

"ఇప్పటి దాకా సలిమంటేసుకున్నే. ఇట్టనే యేసికొంటే పుల్లలు కొంచేపట్లో అయిపోతయ్. నువ్వొస్చే... సలికి తట్టుకోలేవని మంటేయకుండా పుల్లలు మిగిలించినా. కూకుందూరా మంటేసుకొందాం." అగ్గిపెట్టె చేతికి తీసుకొంటూ అన్నాడు రామయ్య తాత.

క్షణకాలం శరీరమంతా జలదరించింది ఓబన్నకు. అంతర్ముఖంగా ముసుగేసి ఉన్న కొత్త దుప్పటి ఒకటి అప్రయత్నంగానే కుప్పలా జారిపడింది.

ముసిలోడు గీచిన అగ్గిపుల్ల మంటలో ఎండు చితుకులే గాకుండా, మరేదో అంటుకున్నట్లుగా అనిపించింది.

◆ *ఆంధ్ర ప్రభ వీక్లీ - 8.3.1991* ◆